ಚಪಾತಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಸವಾಲುಗಳು

ಶಶಿ ನಾಯರ್

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ ನಾವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ: 'ಏನು', 'ಹೇಗೆ' ಹಾಗೂ 'ಯಾರು'. ಯಾವುದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಕಲಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. 'ಏನು' ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಾಡಿಕೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ಈಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

'ಏನು' ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಬಲು ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಾಠ ಕಲಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತರಬೇಕು?

ನಾವು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಇಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನರು ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗೆ ನಿಗಾ ಇಟ್ಟರೂ ಅವರು ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಖಾತರಿ ನಮಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಲವಂತದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಡೆದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿವೆ! ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ತರಲೇ ಬೇಕಾದ ಹಲವು ವಿಧಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ನಾವು ಮೂರು ತೆರನಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇವೆ:

1. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಂತರ್ಗತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏನೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ನೈದಾನಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಅವು ಏನು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ಅವು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಬಹುದು.
2. ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಗಾಧ ಜ್ಞಾನ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವುದು ಫಲದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪರಿಣಿತಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ಏನು ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

'ಹೇಗೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇದು ನಮ್ಮನ್ನು 'ಯಾರು' ಎಂಬ ಮೂರಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಅಂಶದ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸುಗಮಕಾರರರಾಗುವ ಪರಿಣತಿ ಯಾರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು? ಎಂಬುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಮಂದಿಗೆ ಈ ಪರಿಣತಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕೇ? ಈ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಕೆಲಸದ ಅಗಾಧತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರೇರಕರನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಸಬೇಕು.

ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಅಂಶ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತ ಅಗಾಧ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಏನೇನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯ ಸುಗಮಕಾರರ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಪ್ತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ತಂಡವನ್ನು ಅವರಿಗಿರಬೇಕಾದ ಪರಿಣತಿಯೊಂದಿಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡಲು ನಾವು ಏನೇನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈಗಾಗಲೇ ವೇದ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ

'ಏನು', 'ಹೇಗೆ' ಹಾಗೂ 'ಯಾರು' ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದ ಬಳಕ ಈಗ ನಾವು ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಶದತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸೋಣ: ತಜ್ಞ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸುಗಮಕಾರರನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಂದ ಈ ಸುಗಮಕಾರರನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೃದು ಹಾಗೂ ಉಬ್ಬಿದ ಚಪಾತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ನೋಡೋಣ ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನ ಸರಳ: ಮೊದಲು ಚಪಾತಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಕಲಸಿ, ನಾದಿ. ಬಳಕ ಇದಕ್ಕೆ ಕರಾರುವಕ್ಕಾದ ತೇವಾಂಶ ಹಾಗೂ ಬನಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಡಿ. ಹಿಟ್ಟಿನ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಲಟ್ಟಣಿಗೆಯಿಂದ ಒತ್ತಿ ತೆಳುವಾಗಿ ಮಾಡಿ. ಆ ಬಳಕ ಅದನ್ನು ಹದವಾದ ಉರಿಯಿರುವ ಸ್ಟೋವ್‌ನ ಮೇಲೆ ಬೇಯಿಸಿ. ಎರಡೂ ಬದಿಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಪದರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಲುಕಿರುವ ಆವಿಯು ಪದರಗಳನ್ನು ತಳ್ಳುತ್ತ ಚಪಾತಿಯು ಉಬ್ಬುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಡೆಯದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ! ಈಗ ರುಚಿಯಾದ, ಮೃದು ಚಪಾತಿ ಸೇವನೆಗೆ ಸಿದ್ಧ. ಈ ಚಪಾತಿ ತಯಾರಿಕೆ ಒಂದು ಕಲೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದೊಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಏನನ್ನಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಕಲೆ.

ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಸುವುದನ್ನು ಚಪಾತಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಚಪಾತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ? ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಗಳವೆ. ಅವೆಂದರೆ, ಹಿಟ್ಟು ಹಸಿಯಾಗಿರಲು ಎಷ್ಟು ತೇವಾಂಶ ಇರಬೇಕು? ಜಿಗುಟುತನ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು? ಉರಿ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು? ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಶಾಖ ದಾಟದರೆ ಚಪಾತಿಯ ಒಂದು ಪದರು ಒಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ? ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಗಳು ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವೆ. ಚಪಾತಿ ಮಾಡುವವನ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜ್ಞಾನ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಶಾಖ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ಜ್ಞಾನ ಮಿದುಳನಲ್ಲಿ ಶೇಖರವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಅದನ್ನು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು–ಇದೇ ಪಾರಿಣತ್ಯದ ಗಳಕೆಯ ಕೀಲಿ ಕೈ!

ಈ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ತಜ್ಞತೆ ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳದ ಯಾರಿಗೇ ಆದರೂ ಟ್ರಯಲ್ ಅಂಡ್ ಎರರ್ (ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡು, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿ ಅರಿತುಕೋ) ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಪರಿಣಿತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಜ್ಞರ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಹೊಸಬರು ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿಷಯವೇನಂದರೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಹೊಸಬರು ತಮ್ಮ ಚಪಾತಿಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಕೋಚಿಂಗ್–ಅಂದರೆ ತರಬೇತಿ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವವರು ತಾವು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸಫಲತೆ ಹಾಗೂ ವಿಫಲತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ, ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜೀವಂತ ಜಾದೂ ಎಂಬಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ತರುವಾಯ, ಹೊಸಬರು ಪರಿಣಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಂದ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಈಗ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿಸುವ ಚಪಾತಿ ತಯಾರಕರಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ!

ಚಪಾತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ತಜ್ಞ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸುಗಮಕಾರರನ್ನು ಬೆಳಸುವ ತತ್ವ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆಯೇನಲ್ಲ.

ನೈಪುಣ್ಯ ಅಥವಾ ಪರಿಣಿತಿ ಬೆಳಸುವ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಗಂಭಿರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ರಂಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು, ಆದರೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನವಯಿಸಿ

ವೃತ್ತಿಪರರಾಗಲು (ಕಡೆಪಕ್ಷ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಇದನ್ನು ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ) ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ; ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವವರು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಶೇಷಜ್ಞರು ಪರಿಣಿತ ವೈದ್ಯರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವೈದ್ಯರು ಆಯಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಫಿನ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಆಧಾರಿತ ಮಾಸ್ಟರ್ ಡಿಗ್ರಿಯನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದಿರಲೇಬೇಕು.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವುದು ಒಂದು ಗಂಭೀರ ವಿಷಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಈಗಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

1. ಒಳಗೊಂಡ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರಿಯುವುದು.
2. ಬದಲಾವಣೆಯ ಸುಗಮಕಾರರನ್ನು ತಜ್ಞರನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು.
3. ಬದಲಾವಣೆತರಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.

ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದರೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳು ಇವೆ, ಅವುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು. ಆದರೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಇದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ಆಗದಂತಹ ನೀತಿಗಳು 'ಒಳ್ಳೆಯ' ನೀತಿಗಳಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವು ಏನಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಯ ಪಟ್ಟಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದರ ಜತೆಗೆ ನೀತಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ನಿರ್ಧಾರಗಳೂ ಬೆರೆತಿರಬೇಕು (ಅಂದರೆ ನೆರವಾಗುವ ನೀತಿಗಳು). ಇದರಿಂದ ಆ ನೀತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಏನು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು' ಎಂಬುದನ್ನು ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರಿಗೆ ಬಿಡಲಾಗಿದ್ದರೆ, 'ಹೇಗೆ' ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲದೇ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಈ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ವಿಫಲವಾದರೆ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ವೈಫಲ್ಯ ಎಂಬ ದೂರಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅದರ ಹೊಣೆಯನ್ನೂ ಹೊರುತ್ತಾರೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತ ದಶಕಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯು 'ಹೇಗೆ' ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ 'ಏನು' ಎಂಬುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕುತೂಹಲದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, 'ಹೇಗೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಂಡಾಗ, 'ಏನು' ಎಂಬುದು ತನ್ನಿಂತಾನೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ (ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ಕತೆ!). ಇಂಥ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ನೀತಿಗಳು ನೋಡಲು ಒಳ್ಳೆಯವು; ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಡೆದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅವು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂಥವು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಅರಿಯದೇ ಮಾಡುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದ್ದೇಶದ ನೀತಿಗಳು, ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರಿಂದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ 'ಅನುಷ್ಠಾನ ವೈಫಲ್ಯ' ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಈಗ ಈ ಹೊರೆಯನ್ನು ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಹೊರೆ ಎಂಬುದು ಏನು? ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲಾಗುವಂಥ ನೀತಿಗಳು, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವರ್ಧಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯಾವುದು ಫಲದಾಯಕ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ನೀತಿಗಳು ಬರಬೇಕು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರು ಅರಿಯಬೇಕು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ 'ಏನು', 'ಹೇಗೆ' ಹಾಗೂ 'ಯಾರು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವ ಸುಗಮಕಾರರ ಸಮುದಾಯವೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು.

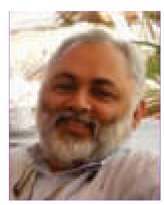

ಶಶಿ ನಾಯರ್ ಐಐಟಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಿಂದ ಸಿವಿಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಹಾಗೂ ಐಐಎಂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಎಂಬಿಎ ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 17 ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಕಿ 14 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಿಇಒ ಆಗಿದ್ದರು. ೨೦೦೬ರಿಂದಲೂ ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಂಜಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಜತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವವಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿರುವ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಂಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆ, ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲಗೊಳಿಸುವುದು, ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆ–ಇವು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಅವರ ಇ–ಮೇಲ್: shashi@azimpremjifoundation.org